

Na državnem posestvu Jeruzalem so proglasili 10 udarnikov

Na državnem posestvu Jeruzalem v Ljutomerškem okraju je bilo v nadeljo zelo živo. Ze v zgodnjih jutranjih urah so se z vozovi in kamioni pripeljali zastopniki uprav in sindikalnih podjetij ter delavci sosednjih državnih posestev, da skupaj z domačimi praznujejo dan proglasitve udarnikov.

Na vrtu pred okrašenim poslopjem uprave je najprej spregovoril upravnik posestva tov. Piser. Prikazal je borbo delavcev posestva za izvedbo plana proizvodnje in obnove stanovanjskih poslopj. Poudaril je zlasti pomen norm, saj so jim prav te omogočile, da so lanj prihranili po 80 delovnih dni pri obdelovanju 1 hektara vinograda. Z dobro organiziranim brigadno desetiškim sistemom dela so premagali vrsto težav in dvignili storilnost. Razmahnilo se je tudi prostovoljno delo: 5.370 ur so opravili pri investicijskih delih in rastlinski proizvodnji, 1.720 ur za ureditev sindikalne dvorane v bližnji vasi Malek, 441 ur za gradnjo zadržnega doma v Ivanjovcih in nekaj sto ur za gradnjo zadržnega doma pri Miklavžu. S prostovoljnimi delom so letos izdelali tudi 50.000 zidakov.

Največje uspehe pri teh delih so dosegli in bili zato proglašeni za udarnike: Peter Bežik, Andrej Cupar, Janko Fajfar, Ivan Graf, Ludvik Klinc, Martin Kolarič, Marjan Perger, Alojz Tušek, Ivan Vidovič in upravnik posestva Piser.

Udarniki so dobili po 500 din nagrade, obleke in čevlje. Poleg teh je bilo 24 delavcev pohvaljenih in nagrajenih, nadaljnjih 24 pa pohvaljenih. Nagradjeni in pohvaljeni so bili tudi 4 delavodje.

Svoj govor je upravnik zaključil s pozivom, da naj udarniki dajo še v naprej zgled zlasti pri kapitalni izgradnji, za katero je odobren kredit 5 milijonov din. Od tega sta 2 milijona namenjena za stanovanjske prostore in so v ta namen že odprli poljsko opekarno, ki bo dala 500.000 zidakov. Ostalo pa je namenjeno za dvig živinoreje in gradnjo novih hlevov za 100 glav živine.

Udarnike so pozdravili in jim čestitali tudi direktor glavne direkcije državnih posestev Slovenije tov. Šporar, v imenu GO Enotnih sindikatov Slovenije tov. Mavričij Borc, ki je izročil predsedniku sindikalne podružnice diplomu za najboljši delovni kolektiv državnih posestev Slovenije, in zastopnik ministrstva za delo tovariš Kopitar.

Ob koncu zborovanja so odposlali pozdravno resolucijo CK KPS, v kateri se zavezujejo, da bodo do konca sezone znizali proizvodne stroške za 260.000 din, v čast I. kongresa ESJ pa bodo izvršili plan proizvodnje 10 dni pred rokom.

V preurejeni sindikalni dvorani v Maleku je bila popoldne kulturna prireditev z zabavo.

Predkongresno tekmovanje ESJ naj dvigne delovni polet novatorstva in racionalizatorstva

Plan znizanja proizvodnih stroškov pomeni krepitev in dvig narodnega gospodarstva, obenem pa tudi dvig življenjskega standarda delovnega ljudstva. V vezi s planom znizanja polne lastne cene imajo sindikalne organizacije veliko in odgovorno nalogo. Izvršitev te naloge pa v veliki meri zavisi od tega, kako sindikalne organizacije pomagajo upravam podjetij reševati to vprašanje in kako zna sindikalna organizacija vključiti celoten kolektiv v aktivno borbo za izvedbo plana znizanja proizvodnih stroškov. Mobilizacija celotnega kolektiva je prvenstvena naloga sindikalne organizacije v vsakem podjetju za izvedbo nalog na tem področju dela.

V okviru teh nalog morajo sindikalne organizacije pozitivni, razviti in dvigniti na višji nivo močni polet novatorstva in racionalizatorstva. Poglobiti in razširiti za morajo na osnovi množične udeleževanja delavstva pri izpolnjevanju tehnične, boljše organizacije dela, uvajanja novih načinov dela, izumiteljstva itd.

Naloga sindikalne organizacije je, da v predkongresnem tekmovanju ESJ s pripravljenimi pridobi slehernega delavca v kolektivu, da bo aktivno sodeloval in dal predloge ter pripombe v borbi za izvedbo plana. Z druge strani pa je naloga sindikalne organizacije, da se najodločneje zavzema, da se sprejeti predlogi delavcev ne skrivajo po predalih pisalnih miz; uspeti mora, da bodo uprave podjetij predloge delavcev upoštevale, jih izvajale ter dobre predloge tudi primerno nagradile.

Sindikalne organizacije naj v predkongresnem tekmovanju ESJ posvetijo prvenstveno skrb dvigu produktivnosti dela na osnovi uvajanja novih načinov dela, boljše organizacije dela in na osnovi novatorstva in racionalizatorstva. V ta namen naj imajo redne proizvodne konference in posvetovalna, na katerih naj o tem razpravljajo, tu naj se mobilizira celoten kolektiv za izvedbo plana znizanja proizvodnih stroškov. Prav tako naj se na teh konferencah in posvetovalnih kakor tudi na seji upravnega odbora sindikalne podružnice in množičnih sestankih sprejemajo individualne ali skupinske obveznosti, kdo bo predložil upravi podjetja v čast I. kongresa ESJ več koristnih predlogov za izboljšanje dela, boljše organizacije dela itd.

Dosedanje izkušnje pri tem nam odkrivajo, da povsod, kjer je sindikalna organizacija pravilno razumela svojo nalogo pri izvajanju plana znizanja proizvodnih stroškov, ter je o tem temeljito seznanila celoten kolektiv, uspeh ni izostal. Kjer pa sindikalna organizacija ni smatrala tega za stalno nalogo ter ni vodila dnevne evidence in borbe za izvedbo plana, pa je obstalo vse to na mrtvi točki.

Vidne uspehe na tem področju dela je dosegla podružnica tovarne usnja »SOSTANJ«. Tov. Čresnikar je n. pr. izdelal batne prstane za parni stroj, ki smo jih do sedaj uvažali iz inozemstva. Tov. Jaki Vlado in tov. Flamberger sta izdelala napravo za izdelavo hlevov pri strojnih sodih. To delo so prei opravljali ročno. Zato sta potrebovala dva delavca vsak po 24 ur. Z novo napravo pa je isto delo opravljeno v 4 urah.

Herl Alojz in Blažič Ivan sta izdelala novo stružnico za mizarso delavnico. Za mehanično delavnico so ključničarji pod vodstvom tov. Jakla izdelali večji brusilni stroj iz odpadnih brusilnih plošč usnjarskih strojev. V lužarni je tov. Ing. Fajana konstruiral dvigalo za dviganje odpadkov kož. Doslej so to delo opravljali 4 delavci pol ure dnevno, dočim se z novim dvigalom isto delo izvrši v eni minuti. Tov. Koren Andrej, je popravil verige za pogon strojnih sodov. S tem je možno uporabljati tudi tiste verige, ki so bile že zavržene kot neuporabne. Dalje so na več mestih ulcinili transmisijske naprave ter uvedli posidni motorni pogon strojev in na ta način prihranijo mnogo električne energije.

Marsikdo bo morda mislil, da se v njegovi tovarni, oddelku ali na delovnem mestu ne da ničesar več izboljšati. Utemeljeval bo, da je nekdanji gospodar napravil vse, da bi čim več iztisnil iz svojega podjetja, oddelka ali delovnega mesta. Vendar lahko danes z dejstvi dokazemo, da so se razmere in delovni odnosi delavcev do dela v primerjavi s predpriško Jugoslavijo bistveno izpremenili. V stari Jugoslaviji delavci kljub vsem priganjalskim metodam kapitalistov ni dal od sebe vseh svojih sposobnosti, ker se je dobro zavedal, da bo sadove njegovega dela užival le kapitalist. Danes pa lahko z neštetimi primeri dokazemo, da smo ustvarili marsikaj, kar raznim bogatejšim kapitalističnim deželam kljub manjšim posledicam vojne ni uspelo.

Zavest našega delovnega človeka, ki se zaveda, da si s svojim lastnim delom gradi socializem, je pripomogla k iskanih novim in boljšim oblikam dela. Vendar pa z dosedanjimi uspehi še daleč niso izkoriščene vse možnosti in oblike boljše organizacije dela in izboljšavanja tehnike. Vsak posameznik lahko na svojem delovnem področju odkrije neštete elemente, ki bodo nedvomno mnogo koristili skupnosti pri graditvi socializma. Naloga sindikalne organizacije je, da dviga idejni nivo delovnega človeka ter skrbi, da odpravimo vse, kar po nepotrebnem dviga cene naših izdelkov.

J. I.

Maršal Tito je sprejel poslanca laburistične stranke g. Zilliacusa

Beograd, 27. septembra (Tanjug). Predsednik zvezne vlade maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito je sprejel včeraj popoldne voditelja leve frakcije angleške laburistične stranke, narodnega poslanca gospoda Connyja Zilliacusa s soprogo in hčerko.

Zakonodajna odbora sta sprejela zakonski načrt o pridobitvi znanstvene stopnje doktorja znanosti

Beograd, 27. septembra (Tanjug). Na svojih včerajšnjih sejah sta zakonodajna odbora Zveznega sveta in Sveta narodov Ljudske skupščine FLRJ sprejela v načelu in podrobnostih zakonski načrt o pridobitvi znanstvene stopnje doktorja znanosti.

Ljubljana je sprejela učence v gospodarstvu, ki so se vrnili iz Čehoslovaške „Vrnili smo se v domovino, ker smo zvesti Partiji in ljudstvu“

Ljubljana, 27. septembra. Danes ob 7. uri zjutraj se je pripeljalo v Ljubljano z vlakom 309 naših učencev v gospodarstvu, ki so se učili v raznih krajih Čehoslovaške in ki so dobri dve leti sodelovali v izpolnjevanju plana CSR. Vagoni so bili okrašeni s slikami maršala Tita, zastavami in raznimi napismi, kot »Vrnili smo se v domovino, ker smo zvesti Partiji in Titu«.

Čprav so učencem Čehoslovaške oblasti na vse načine ovirale povratek v domovino in uporabljale pri tem takó klevetanje in podkupovanje, kakor tudi surove policijske ukrepe, njihove odločne zahteve po povratku niso mogle preprečiti. Napis »V Zlino se nas je učilo 47 — vrača se nas 47« na vagonih dokazuje, da kljub vsej kampanji proti novi Jugoslaviji, ki je zavzela že neverjeten obseg, in kljub postopkom, ki presegajo vse dovoljene mere, ni uspelo čehoslovaškemu vodstvu preprečiti naših mladini odhoda v Jugoslavijo.

ki je delal v tovarni precizne mehanike in optike v Teplicah — Šanu. Dejal je: »Vrnili smo se, ker smo ostali zvesti Partiji in Titu in ker nismo hoteli priznati laži, ki so nam jih hoteli vsiliti. Gradili bomo v novi Jugoslaviji, ker zaupamo in bomo zaupali naši Partiji in tovarišu Titu.« Učencem v gospodarstvu so nato izročili šopek rož, potem pa so učenci in mladina Ljubljane zapeli nekaj pesmi in skupaj zaplesali kolo.

Kaj pripovedujejo jugoslovanski učenci v gospodarstvu iz Prage, Karlovih Varov, Cheba in drugih krajev

Ciril Anžič, skojavec, in Leopold Urbanc, oba iz Ljubljane, ki sta se učila na strojnem oddelku srednje tehnične šole v Pragi, pripovedujeta:

»Živeli smo v domu jugoslovanskih učencev v gospodarstvu v Pragi, kjer nas je bilo 78. Zdravko Kukrička, doma

iz Kerčevu pa se je učil v keramični tovarni »Epiš«. Ti trije dobri tovariši so živeli skupaj v domu učencev v gospodarstvu v Karlovih varih, v katerem je bilo okrog 35 Čehov in 23 Jugoslovancev, ki so se vsi vrnili.

Naši mladinci so se dobro razumeli s češkimi. Tako je dejal Miloš, eden voditeljev češke mladine v mestu, da je stališče Jugoslavije pravilno in je sam hotel oditi v Jugoslavijo, kjer je že predlanskim delal na prosti Broko-Banoviči. Zato so ga izključili iz mestnega vodstva Zveze češke mladine, češ da je izdajalec. Jasno je, da si potem drugi češki mladinci v domu učencev niso upali javno nastopiti proti svojemu vodstvu.

»Ko smo zvedeli, da so češke oblasti zaprle naše tovariše v Čelakovcih, smo tudi mi stopili v stavko,« pripoveduje Cyril, Ivan in Bogdan. »Drugi dan so policisti zaprli našega učitelja Dragota Logovška iz Dravograda. Ko smo zahtevali, da ga izpuste, so nas vse skupaj zaprli. Dva dni smo bili v zaporu in šele zaradi gladovne stavke so nas spet izpustili. Po pet in pet, da ne bi mešali kaj opazili, so nas vodili nazaj v dom, kjer so nas obkrožili policisti in detektivji. Pretrgali so telefon, upravnik doma Šerak pa nam je celo prepovedal poslušati radio. Praški, tajnik Kompartije iz Karlovih Varov, nas je trkal pregovarjal, da bi ostali tam. Zato so nam objubil boljše mesta v tovarni in drugo. Vendar pa smo zahtevali samo eno — povratek v domovino.

Ko sta hotela zadnji dan pred odhodom tovariša Ivan Kovačič in Mirko Jenko oddati na pošto brzojavko našemu veleposlanstvu v Pragi, naj nam pošlje točna navodila za odhod, so ima to detektivji prepovedali.

Vse te spletkite in prisiljevanja pa našim mladincem iz Karlovih Varov niso preprečile povratka. Vseh 23 jih je zdaj v rojstni deželi. Pripravljani so delati za lepšo bodočnost.

Podobno zgodbo pripoveduje Silvo Skrinjar, doma iz Buj v Istri, ki je delal v pivovarni v Chebu. Skupaj s češko mladino je živelo 38 jugoslovanskih učencev v domu pod vodstvom učitelja Vinka Habjana.

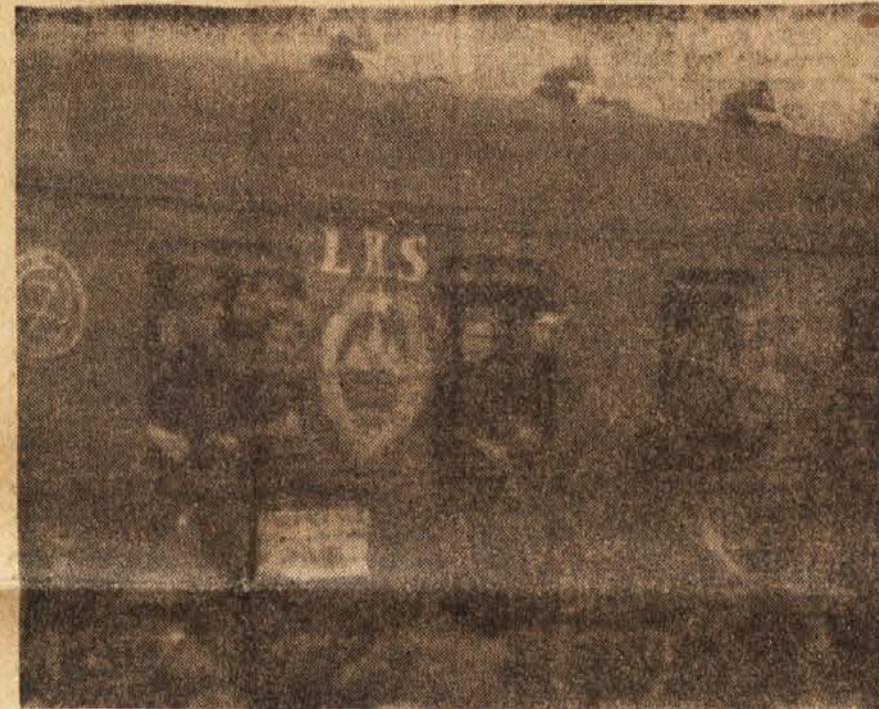
»Tudi mi smo bili ogorčeni, ko smo zvedeli, da so naše tovariše v Čelakovcih zaprli,« pravi Silvo, »in pisali smo tovarišu Klementu Gottwaldu, naj jih izpuste. Na delo v tovarni nismo več šli, ampak smo hoteli le domov. Ko pa je prišla brzojavka jugoslovanskega veleposlanstva, naj se pripravimo za odhod, je policija zaprla učitelja, da bi nas ločila od vodstva. Zaprt je bil štiri dni, dom pa so stražili policisti z brzostrelkami in pištolami.

Ze prej smo v študijskih krožkih razpravljali o V. kongresu KPJ, o čemer smo brali v »Borbi« in drugih naših časopisih. Vemo, da se jugoslovanski komunisti vedno borijo za krepitev demokratičnega tabora. Toliko bolj smo bili ogorčeni v zadnjih dneh, ko smo v nekem češkem listu brali, da »jugoslovanski učenci v gospodarstvu ogrožajo red in mir na Čehoslovaškem ter ovirajo izvršitev dveletke«.

»Vrnili smo se vsi,« konča Silvo pripovedovanje, »in še mnogi češki delavci so dejali, da bi šli najraje z nami, če bi mogli.«

Take dogodke pripovedujejo tudi drugi učenci v gospodarstvu, ki so se vrnili, na stotine mladih ljudi, ki so se z delom dokazali ljubezen do čehoslovaškega ljudstva, do mednarodnega delavskega gibanja in do svoje domovine, ki gradi socializem. Niti gnusna klevetniška kampanja, niti nasilni ukrepi jim niso mogli preprečiti povratka. Postati hočejo dobri mojstri in še naprej krepijo bratstvo slovenskih narodov.

Z metodami »prepričevanja«, kakršne so uporabljali čehoslovaški »kritiki« do naših učencev, pa tudi »kritiki« drugih dežel proti naši domovini, so samo utrdili prepričanje naših narodov v pravilno pot pod vodstvom Partije in tovariša Tita. Po tej poti bodo mladinci, ki so pokazali veliko moralno čvrstino in politično zrelost, pomagali graditi lepšo bodočnost v Jugoslaviji. Njihovi »dobronamerni kritiki« pa se bodo morali eramovati laži pred lastnim ljudstvom in pred demokratičnimi množicami vsega sveta!

Vlak z učenci na mariborskem kolodvoru

vijo, če izvzamemo prav majhno število podkupljenih in stereziranih slabičev.

Sprejema v Ljubljani se je udeležilo mnogo prebivalstva, predvsem mladine, ki je z navdušenimi vzkliki pozdravilo vrnitev učencev. V imenu Izvršnega odbora MLO Ljubljane je pozdravil učence tov. Henrik Zdešar, ki je med drugim dejal: »Partija vas je poslala v Čehoslovaško, da se tam strokovno izvežite. Učili ste se in z delom utrjevali bratstvo med slovenskimi narodi ter pomagali pri načrtnem gospodarstvu v Čehoslovaški. Nikdar pa niste pozabili na naše ljudstvo in Partijo in zaupali ste Centralnemu komiteju in tovarišu Titu.

Ponosni smo na vašo pridnost in uspehe v učenju. Nadvse pa smo ponosni na vaš odločni nastop, ko so pričeli klevetati našo Partijo in vodstvo. Vaš nastop razume delovno ljudstvo Jugoslavije in Čehoslovaške, nočejo pa ga razumeti nekateri čehoslovaški voditelji. Mi pa bomo z uspehi pri graditvi socializma dokazali, da je naša pot pravilna.

»Nato je pozdravil učence v imenu Ljudske mladine Slovenije tov. Stane Markič in jim čestital za junaško zadržanje. Dejal je, da so s tem pokazali lik naših mladincev, kakršne je vzgojila Komunistična partija.

Z navdušenim vzklikanjem je ljudstvo pozdravilo govor učenca Skrinjar-

Sedem in dvajset sindikalnih podružnic v Trbovljah je izvolilo delegate za I. kongres ESJ

Delegati 27 sindikalnih podružnic v območju KSS Trbovlje so 22. 1. m. na konferenci v dvorani Delavskega doma izvolili iz svojih vrst delegate za I. kongres Enotnih sindikatov Jugoslavije. Izvolili so tov. Skrinjar Vilija, Jana ČU zveze rudarjev Jugoslavije, tov. Zemljak Andreja, predsednika KSS Trbovlje, tov. Grmovška Timeta, tajnika podružnice gradbincev in tov. Musar Emo, profesorico trboveljske gimnazije.

Na konferenci so pregledali sklepe, ki so jih sprejele sindikalne podružnice za tekmovanje v čast I. kongresa ESJ. S konferenci so poslali resolucije CK KPS, CO ESJ in GO ESS, v katerih med drugim pravijo, da bodo s še povečanim delom, združenim tesneje kot kdajkoli okoli svoje Komunistične partije, dokazovali, kako se je treba boriti za socializem.

iz Bosne, član Partije, ki nosi iz vojne dve odlikovanji — za hrabrost in za zasluge ljudstvu — je bil predsednik aktivna LMJ Tolar, Čeh, ki je bil ekonom v našem domu in obenem funkcionar Kompartije Čehoslovaške, nas je začel ob resoluciji Informbiroja ščuvati proti našemu vodstvu, tudi tovarišu Titu.

Vendar ni nič dosegel. Skupaj z vzgojiteljem Predragom Kolakovićem smo proučevali odgovor Centralnega komiteja KPJ in druge članke iz naših listov in zato Tolarju nismo prav nič verjeli. Poslali smo tudi brzojavko tovarišu Titu, v kateri smo mu sporočili, da mu popolnoma zaupamo. Funkcionarji čehoslovaške Komunistične partije so nas napadali, nekateri so nas celo imenovali »Hitlerjudenci«, narodni socialisti pa so govorili, »da gremo sedaj k zapadu«. Delovna češka mladina pa je bila z nami in tudi nekateri komunisti so se nam hoteli pridružiti pri odhodu v Jugoslavijo.

Ker češki voditelji zlepa niso nič opravili, so začeli s podkupovanji. Dosegli so, da je šest mladincev izjavilo, da soglašajo z resolucijo Informbiroja. Med njimi je bil tudi Milinković, ki v narodno-osvobodilni borbi ni sodeloval, čeprav ima že okrog 26 let. V »Rude pravo« so potegnili, da je Milinković »komunist«, čeprav nikoli ni bil. Ko smo drugi mladinci to zvedeli, smo bili silno ogorčeni.

Toler je nato 14. septembra poklical na pomoč policijo, da bi nas prestrašil. Obkrožili so nas, nam prekinili telefonsko zvezo in nekó celo uklinili električno luč. Učitelj Kolakoviča pa so s pretvezo spravili iz stavbe in ga zapeli. Izpustili so ga šele tik pred našim odhodom.

Na vse načine so nas državni in partijski funkcionarji zadrževali pri povratku v domovino, a niso uspeli. Ob odhodu smo okrasili vlak s slikami Stalina, Tita in Gottwalda, s parolami in zastavami. Policisti so sicer temu nasprotovali, a na naše odločne zahteve so morali popustiti. Na meji je potem madžarska policija dobila nekaj ljudi, da so zbrisali napise, toda tik pred jugoslovansko mejo smo vagoni spet okrasili.

»No, kako priršenec je bil sprejem v Jugoslaviji, že sami veste,« sta končala Cyril in Leopold. »Nadaljevala pa bova tu z učenjem, ker hočeva koristiti skupnosti.«

Ciril Zupančič iz Besnice pri Ljubljani se je učil v keramični tovarni »Bohemii« v Karlovih varih, kjer so nekateri delavci hoteli celo stavkati, ko so jugoslovanske mladince zaprli. Prav tam je delal tudi Ivan Zmavc iz Bočne pri Gornjem gradu, Bogdan Briški iz Novih

Na konferenci v Kranju so izvolili mestni komite KPS

Kranj, 27. septembra. V svečano okrašen dvorani sindikalnega doma v Kranju je bila v nedeljo mestna partijska konferenca, katera se je udeležilo 373 delegatov osnovnih partijskih organizacij v Kranju.

Po izvolitvi delovnega predsedstva so vsi navzoči delegati z enominutnim molkom počastili spomin padlih komunistov in borec. Nato je podal politično poročilo tov. Brovč Andrej, ki je v svojem referatu orisal nastanek partijske organizacije v Kranju in borbo kranjskega delavstva v stari Jugoslaviji pod vodstvom Partije. Opisal je dogodke 27. marca 1941, ko je kranjsko delavstvo strnjeno demonstriralo proti sramotni izdaji jugoslovanske vlade, ter vlogo Partije v dobi narodnoosvobodilne borbe in v času obnove in graditve socializma. V diskusiji je tovariš Fente Jože govoril o delu SKOJ-a in podčrtal borbo proti reakcionarne mu vplivu v šolah. Tovarišica Pagonova je poročala o delu sindikalnih organizacij, tovarišica Trpinova pa o go-

spodarskih vprašanjih. V živahni diskusiji se je oglašilo še več tovarišev in tovarišic. Ob koncu diskusije je v imenu partijske organizacije JA govoril še kapetan Petrovič.

Izvoljena kandidacijska komisija je nato predložila listo kandidatov za člane mestnega komiteja, nakar se je razvila diskusija o kandidatih. S tajnimi volitvami z listki so bili izvoljeni v mestni komite: Brovč Andrej, Dračič Danilo, Svetelj Pavla, Sedaj Joža, Koncilija Janez, Pagon Slavka, Zdešar Anton, Trpin Marija, Židovič Cvetka, Fenta Jože, Kovač Anton in Biček Ana. Za kandidate za člane mestnega komiteja pa so bili izvoljeni še: Burger Mara, Boštjančič Angela in Krmelj Anton.

V zaključnem govoru je tovariš Kristan Milan, sekretar okrajnega komiteja nakazal smernice in naloge novoizvoljenega mestnega komiteja.

Delegati so ob koncu z navdušenim odobravanjem sprejeli resolucijo CK KPJ, v kateri so ostro obsodili klevetniško gonjo proti našemu prekaljenemu partijskemu vodstvu.

Na mogočnem taboru v Zilji so koroški Slovenci

izrazili svoje brezmejno zaupanje v maršala Tita in njegovo vodstvo ter obljubili, nadaljevati z neizprosno borbo proti imperialistom

Celovec, 27. septembra

Včeraj popoldne je bil v Brncih v Zilji tretji velik ljudski tabor Slovenske Koroške, katerega se je udeležila velika množica, okrog 1800 ljudi iz Brnc in ostalih krajev Zilje. Na programu te dobro uspele prireditve so bili govori predstavnikov koroških Slovencev, kulturno-prosvetni nastopi, fizikalni nastop mladine Slovenske Koroške, zborna recitacija, nastop pionirjev in prikazovanje tradicionalnega zilskega narodnega običaja »štehanja«.

Karel Prusnik, sekretar OF za Slovensko Koroško, je v svojem govoru prikazal zgodovino ljudskih taborov na Koroškem in poudaril, da je vsebina teh taborov danes ista, kakor v preteklosti, da slovensko ljudstvo na njih zahteva isto, kar so njegovi predniki zahtevali že 80 let, za kar so se slovenski koroški partizani borili v minuli vojni, to je zedinjeno Slovenijo, kar je edino mogoče le v združitvi s FLRJ.

»V Jugoslaviji gradimo pod modrim

vodstvom KPJ in tovariša Tita socializem,« je dejal Karel Prusnik, »in tako, kakor so jugoslovanski narodi pod vodstvom maršala Tita dosegli svobodo, tako bodo pod njegovim vodstvom zgradili socializem, čeprav jim danes delajo veliko zgodovinsko krivico. Tudi nam koroškim Slovencev se s to obrekovalno kampanjo proti naši domovini godi velika krivica, ki nas globoko žal. Vendar mi bomo nadaljevali z izvrševanjem naše zgodovinske naloge v protimperialističnem taboru s Sovjetsko zvezo na čelu in z isto odločnostjo premagovali vse napore in težkoče, ki jih je pred nas postavila borba proti imperializmu, borba proti novo porajajočemu se fašizmu.

Z našo dosledno borbo,« je Prusnik poudaril na kraju, »z našo prekaljeno borbenostjo moramo in bomo dosegli naš veliki cilj — Zedinjeno Slovenijo v FLRJ.«

Tudi ostali govorniki so v svojih govorih, v katerih so opisali težkoče, s katerimi se mora slovensko ljudstvo na Koroškem danes boriti, poudarili, da se koroški Slovenci ne bodo nikoli odrekli svoje pravične borbe, dokler ne dosežejo zedinjenja z domovino, s Titovo Jugoslavijo.

Ljudstvo je na taboru z velikim navdušenjem sprejelo pismo maršalu Titu, v katerem med drugim pravi: »Kakor smo se pod Vašim modrim vodstvom uprli fašističnemu nasilju in ga premagali, tako bomo tudi v bodočnosti strli

vse nakane, dokler ne bomo tudi mi Slovenci iz Zilje, ki smo bili in bomo vedno živa meja svojega naroda, združeni v FLRJ. Ponosni na vsak dan trdnosti, mogočnosti in lepšo zgraditev domovine po petletnem planu vam obljublamo, da ne bomo popustili v svoji borbi za dokončno osvoboditev izpod imperialističnega jarma v brezmejnem zaupanju v Vaše vodstvo, pod katerim smo v skupnosti z nepremagljivimi silami delovnih ljudstev vsega sveta davno premagali najhujšega sovražnika.«

Svečanosti v spomin padlim rdečearmejcem

Celovec, 27. septembra

Včeraj so v Celovcu, Beljaku in na dveh mestih v Spitalu in v Volfsbergu svečano odkrili spomenike umrlim in mučenim sovjetskim borcem in civilnim osebam, ki leže v skupnih grobovih, katerih oskrbovanje je z večrajšnjim dnem prevzela v svoje roke koroška deželna vlada. V teh skupnih grobovih je pokopanih več ko 11.000 rdečearmejcem — vojnih ujetnikov — in civilnih oseb, nasilno izgnanih iz domovine in umrlih v različnih taboriščih. Svečanosti so prisostvovali in položili vence delegacija Sovjetske armade, delegacija britanskih okupacijskih sil in britanske civilne uprave in delegacija FLRJ, predstavniki koroške deželne vlade z deželnim glavarjem Vedenikom na čelu.

PRED IV. KONGRESOM SKOJ-a

Mladinska izmena v mariborski tovarni avtomobilov hoče biti med prvimi v produkciji

V mariborski tovarni avtomobilov je bila mladinska organizacija že nekaj časa pred težkim problemom: kako čim uspešneje strniti mladino v produktivni ter jo usmeriti k skupnemu delu v produkciji in o organizaciji. Razkropčenost mladine po posadkih je ovirala uspešno delo. Prišel je V. kongres KPJ in z njim nove naloge za mladinsko organizacijo — združitev SKOJ-a in LMJ. Mladina se je začela z novimi delovnimi obveznostmi pripravljati na IV. kongres SKOJ-a.

V prvih dneh septembra sta mladinci — strugarja Dobnik in Brumen stopila s predelavcem Tisicem k predsedniku mladinskega podokrajja Raku ter mu predlagala: »Organiziramo za tekmovanje mladincev izmenoma; vsi izmenoma iz samih mladincev in mladink, ki so doslej razdeljeni v dveh posadkah skupno s starejšimi delavci. Tako bo mladinska organizacija lažje organizirala mladince za nove naloge, okrepili bomo tekmovanje in študij pred združitvijo SKOJ-a z mladinsko organizacijo!«

Partijska organizacija in uprava sta podprli in odobrili ta sklep mladine. Za drugi dan je bilo pripravljenih že 34 mladih strugarjev in strugaric za mladinsko izmenoma.

Predelavec Hernak se ni mogel takoj sprilazniti s tem. Težko se je ločil od mladincev v svoji izmeni. — Mladince Brumen je lani še hlapčeval. Ko je jeseni prišel v tovarno, so ga dodelili h Hernaku. Obnavljaje se in brez pravega veselja je prijel za delo. Hernak pa ga je spodbujal in vzpajal. Začel je delati na zvoznikih. Kaj kmalu se je dobro izkazal. Postal je udarnik. Podobno je bilo s Pregarjem. Spočetka je bil trdozav in nediscipliniran, pa ga je prava beseda predelavca ugnala. Pred kratkim so ga proglasili za udarnika. Jambroviča so tudi dodelili h Hernaku. Vselej je izpolnjeval normo. Med tekmovanjem v čast V. kongresa KPJ so se mladinci tako izkazali, da so bili najboljši SKOJ-ovci Zore. Brumen in Faganelli sprejeti v Partijo. Jambrovič pa v kandidaturu.

Nj čuda, da se je predelavec Hernak tako trdno oprlel svojih najboljših. Saj jih je s pomočjo mladinske organizacije vzgojil in ljubezni do dela za najboljše delavce. Ko pa je videl, da bo združenje mladincev pomagala pri udržitvi mladinske organizacije, je popustil.

Po par dneh dela je mladinska izmena že prekosila drugo izmenoma starih

preizkušenih delavcev! »Ne damo se! Napovedimo mladini tekmovanje!« je zavrihal med »starihi«, ko so čuli o prvih uspehih mladinske izmene.

V ogromni hali se je med stružnicami po drugi uri nagmetlo mladine. Predelavec Hernak je bil pozval na pomene. Prišla sta še predsednik mladinske organizacije tov. Stanko in sekretar partijske organizacije Brolih. Mladi strugarji so se namihali drug drugemu. Vedeli so, da jim je predelavec Hernak v imenu »starih« prišel napovedat tekmovanje.

Tovariš Hernak preleti z vprašujočim pogledom kopico nasmejanih obrazov in v par besedah pove, za kaj jih je poklical na razgovor: »V imenu moje izmene napovedujem mladini tekmovanje. Čestitam vam k vašim prvim rezultatom in vam želim še večjega uspeha!«

Po kratkem molku pa še doda: »Dobro bo tako tekmovanje. Le tako bomo dvignili produkcijo!«

Pogovor krene še na delo, na ureditev medsebojnih odnosov obeh izmen, da bi lahko produkcija nepretrgano tekla iz ene izmene v drugo. Hernak še opozarja: »Pa ne, da bi zaid mladinska izmena zanemarjala stroje! In še to! Ne skrivajte izmetkov! Veak, kdor dela, greši. To ni sramota. Če ne zmore delavec dela na tem stroju, ga je treba postaviti k drugemu. Pozrite, naš Bivene je delal, delal in se mučil. Postavil sem ga za drug stroj, kjer visoko presega norme!«

In konča z besedami: »Torej sprejmete tekmovanje?«

»Seveda, sprejememo, sprejememo!« mu vzklikajoč segajo od vseh strani mladinci v besedo.

Hernak se ne more odtrgati od svojih mladincev. Kakor oče v družinskem krogu je z njimi. Znova jim spregovori: »Mnogo uspeha vam želim, da bi bili boljši kot mi. Mladi ste. Pogledite Faganelija, Brumovega, Zoretu, Stamparja — same moje najboljši ljudi imate zdaj! Pogledite Nerata — danes je urejevalec strojev!«

Mladino besede podžgejo. Kar vse vprek si drug drugemu napovedujejo tekmovanje. Pošev Rudi pretrga govornje z glasnim vzklikom: »Nožika, tekmujva, da bova napravila na dan 100 matič!«

Slaček ga prekine z novim vzklikom: »Jaz pa napovedujem tekmovanje Jam-

broviču in Kolariču za IV. kongres SKOJ-a!«

»Jaz Pošule se zdaj odzove Nožika. »Devetak in Bračko! Kaj pa vidva?«, se pridruži mladincem še Hernak. In zdaj se vsuete napovedi tekmovanja kakor plaz. Predelavec Hernak je zadovoljen. Le kako so se zdaj v mladinski izmeni sprostiti njegovi najboljši mladinci!

Sekretar mladinske organizacije v tovarni tovariš Stanko zaključit nato stane: »Tekmujte vsepovod, pri strojih, pri prostovolnem delu, na sestankih in pri študiju. Izpolnjujte svoje obveznosti v zavesti, da se boste tako najbolje pripravljali na združenje SKOJ-a in LMJ!«

Med mladinci-delavci ni bilo videti nič več nepotrebne pomenkovanja in pohajkovanja med delom. Stampar si je kar sam nože zbrusil, samo da bi čim-več napravil. Grafikon je vsak dan pokazal rezultate tekmovanja. Že prvi dan so prekorajčili normo za 4,5%, drugi dan pa že za 8,4%, tretji za 9,2%, četrti za 11,5% in peti dan že za 19,6%. Proizvodne stroške so zmanjšali za 5%. Izmečkov skoraj ni bilo več. Prvi dan dela izmene je Zora presedel normo za 1 minuto, drugi dan že za 1,55 min., tretji za 2,35! Isto Stampar. Poš in mnogo drugih mladincev. Keleninova je prvi dan znižala normirani čas za 2,29, drugi in tretji za 3,15 min. Tako so se sprostile ustvarjalne sile mladine v novi izmeni.

Tekmovalni polet mladine je tudi stare delavce navdušil in jih podžgal. V petek, drugi dan dela so dali 17 in pol ure nad normo brez pomožnega dela. V soboto, tretji dan 12 ur nad normo. V čeli izmeni ni bilo pri delu niti enega izmečka, kar Hernak ni pomnil od prvih dni, ko so začeli z delom v tovarni.

Mladina v tovarni avtomobilov je s svojo prvo mladinsko izmenoma rešila več vprašanih hkrati: na eni strani je dvignila produkcijo, zmanjšala proizvodne stroške, izboljšala organizacijo dela in dvignila tekmovalni polet, na drugi strani pa s strnitvijo mladine okrepila mladinsko organizacijo.

Tako se mladina TAM v Mariboru pripravila na združenje SKOJ-a in LMJ. H.

Osvobodilna borba v Grčiji

449 ofenzivnih akcij v enem letu

Leto dni štaba demokratične armade v Tesaliji

Atene, 27. septembra. Ob obletnici ustanovitve štaba demokratične armade v Tesaliji je oddajala radijska postaja Svobodne Grčije poročilo o operacijah sil demokratične armade v Tesaliji od ustanovitve do danes. Oddelki demokratične armade so izvedli v letu dni 449 ofenzivnih operacij, 229 defenzivnih ter imeli 438 manjših spopadov. V teh operacijah so imeli monarhofašisti naslednje izgube: 3445 mrtvih vojakov in oficirjev, 8466 ranjenih in 1108 ujetih; skupne izgube sovražnika znašajo 165 oficirjev in 6631 vojakov.

Borci demokratične armade v Tesaliji so razen tega razstrelili 55 mostov, 45 monarhofašističnih tankov, 309 kamionov in 15 lokomotiv. Zaplenili so 71 metalcev, 154 strojin, 658 strojnih pušk, 26 radio-brzojavnih in radio-telefonskih aparatov ter velika količina municije.

Oddelki demokratične armade so zadalni na področju Kajmakčalana močne udarce blindiranim enotam sovražnika in onesposobili dva tanka, en protiletalski top in eno letalo. Med brezuspešnimi napadi sovražnika na kote 2157, 2153 in 2325 so imeli monarhofašisti kljub podpori tankov 68 mrtvih in ranjenih.

V Rumeliji so prodrlj oddelki II. divizije demokratične armade na področje Doline in razbili sovražnikove enote v vaseh Malakolone ter Belopula, kakor tudi sovražne okrepitve, ki so jih poslali iz Anavena in Amijodana. V teh operacijah je imel sovražnik 83 mrtvih in 140 ranjenih.

Diverzanti, ki operirajo med sovražnikovimi vrstami na odesku Vici v zaludju in na področju Floride in Kastorije, razvijajo smelo delavnost ter zadajajo sovražniku resne izgube na ljudeh in materialu. Od 11. do 14. septembra so diverzanti razstrelili štiri monarhofašistične kamione in vodovod pri kraju Beskopi, med 21. in 22. septembrom pa vodovod Kajlarija. Monarhofašisti so imeli pri teh operacijah 24 mrtvih in 28 ranjenih. Razen tega so razstrelili tudi

most na cesti Sijatiata—Neapolis in prodri veliko število brzojavnih drogov.

V vzhodni Makedoniji so enote demokratične armade napadle sovražnikove sile na področju Mikrosteni in Likovica na Pangeonu in v Papadesu pri

Atenska vlada prosi Ameriko za novo posojilo

Atene, 27. septembra (Tanjug). Zaradi velikanskega proračunskega primanjkljaja, ki je posledica stroškov za državljansko vojno, je sklenila atenska vlada, kakor poroča agencija France Presse, zaprositi ZDA za novo posebno pomoč, da bi krila vojaške izdatke. Po prvotnem proračunskem programu je bilo določeno, da bodo porabili za vojaške operacije monarhofašistične vojske 500 milijonov drahem Marshallove pomoči.

Hoffman zahteva, da takoj ustavijo demontiranje nemških tovarn

London, 27. sept. (Tanjug). »Daily Express« poroča, da je administrator Marshallovega načrta Hoffman predlagal, da bi odposlali komisijo, ki bo znova proučila celotno vprašanje reparacij, zahtevajoč, da se demontiranje ustavi še med proučevanjem. Isti list je izvedel iz Berlina, da je bilo objavljeno uradno britansko sporočilo o dosedanjih uspehih demontiranja, iz katerega je razvidno, da je demontiranje v ameriški okupacijski coni Nemčije skoraj že končano, tako da bi njegova ustavitve prizadevala samo britansko cono. V ameriški okupacijski coni je bilo na reparacijskem seznamu 187 tovarn, od teh je 179 tovarn že demontiranih, v 7 pa je demontiranje v teku; v britanski okupacijski je določenih za demontiranje 539 tovarn, od katerih je demontiranih 183, medtem ko je v 209 tovarnah demontiranje v teku.

Prvi slovenski celovečerni umetniški film „NA SVOJI ZEMLJI“

Ze novembra meseca bomo gledali v naših kinematografih prvi slovenski celovečerni umetniški film. Če pomislimo, da smo svojo filmsko proizvodnjo ustvarili brez filmske tradicije zgolj z umetniškimi in tehničnim kadrom, ki je v novih pogojih ljudske države rasel iz rezultatov svojega dela, je to gotovo izredno pomemben dogodek v našem kulturnem življenju. Prve kilice naše filmske dejavnosti segajo nazaj samo nekaj let pred minulo vojno, pa še to je bila stvar zabavnih ljubiteljev. V tem pogledu so bile že precej pred zadnjo vojno neprimerno večje razvojne možnosti v ostalih pokrajinskih državah, predvsem v Srbiji in Hrvatski. Tam so razna inozemske, pozneje pa tudi domače domače družbe enemale in izdelovale razne predvsem kulturne in propagandne, pa tudi nekaj umetniških filmov. Pri tem delu so se vzgajali tudi domači kadri, snemalci in tehnično osebje. Zato je za slovensko filmsko proizvodnjo velik uspeh, da je filmsko podjetje »Triglav-films« že po treh letih obstoja tako rekoč iz nič izdelalo celovečerni, dolgometražni umetniški film. Poznejšim razpravam bodi pridržana naloga, da osvetle in do podrobnosti prikažejo pomembno razvojno pot slovenskega filma v dobi njegovega prvega vzpona. V naslednjem pa naj podamo le kratko informativno gradivo v glavnih obrisih.

Umetniška skupina »Triglav-films« je pred kratkim spopela zadnje prizore za umetniški film »Na svoji zemlji« (delovni naslov tega filma je bil »V ercu Evrope«). Scenarij je napisal književnik Ciril Kosmač, zrežiral ga je mladi reži-

ser France Štiglic, posnel pa Ivan Marinc. V laboratorijih zdaj s pospešeno tempom film se tehnično dodelujejo (oprema, montaža itd.), nakar bo posneta še glasba Marijana Kozine, ki jo bo izvajal orkester Slovenske Hilharmonije pod vodstvom dirigenta J. Cipčija. Film bo dolg 3000 m — torej nad običajno mero — in bo, kakor že omenjeno, novembra nastopil pot po naših kinematografih. Javnost bo to vest sprejela z razumljivim zadoščenjem in pričakovanju, da se bo slovenska filmska proizvodnja s svojim prvencem dostojno uvrstila med najboljše stvaritve mlade jugoslovanske kinematografije.

Tematika filma je zajeta iz narodnoosvobodilne borbe za Primorsko. Dejanje začenja ob padcu Mussolinija, zaključit pa se s pohodom IX. korpusa in IV. armije na Trst. Glavna vsebina se odigrava v vasi Koritnici v Baški grapi na Primorskem, na strateško pomembni prometni žili, ki veže Srednjo in Južno Evropo. Na tem kosu zemlje, ki je 25 let trpela po fašističnem nasilju, se je narodnoosvobodilna borba razplamela v tesnem sodelovanju prebivalstva in IX. korpusa do nepozabne velikine. V spopadu z okupatorjem in njegovimi domačimi pomagači, v borbi za priključitev k porajajoči se novi Jugoslaviji se dovrši tudi diferenciacija na vasi.

Na vasi so tri, za filmski razplet najpomembnejše družine: Obrekar, s partizanskim vzdevkom očka Orel, centralna osebnost, z uporniško krvjo puntarskega Tolminca, terenski vodja ilegalne borbe, ki pade kot žrtev izdaje. Z njim sta hči Nančička in dvanajstletni vnuk Boris. Baj-

tar Gradnik-Sova je nosilec in netilec odpora na vasi, predstavnik širokih množic; sin Stane, ki je bil španski borec, je partizanski komisar, a v partizanih sta tudi hčerka Tildica in najmlajši sin Dragič, ki je kurir. Sredi med tema družinama je kulaška družina Dragarjevih. Stara Dragarica je izdajalka, njen sin pa spočetka omahljiv kulaški sredinec in oportunist. Iskreno ljubezensko razmerje s partizanko Tildico, njen zglede in njen neupogljiv značaj pa ga usmeri na pravo pot, da gre naposled tudi on med borce. Tisočero vezi se prepleta med vasačim in partizani. Ta tesna borbena povezanost je sodočilna za ves potek borbe na tem pomembnem koščku slovenske zemlje, nasičene z dinamično ljudskega odpora, z usodno se prepletajočimi dogodki. Končno pride težko priborjena svoboda...

Nasilje glavnih vlog so gledališki igralci: Potokar (Sova), Sever Stane (Drejc), Drole Štefica (Tildica), France Presnetnik (Stane), Angela Rakar (Dragarica), Potokar Majda (Nančička), Miro Kopač (očka Orel), Avgusta Danilova (Obrekarica, Orlova žena), Milveva Zakrajškova (Angelca, Gradnikova žena), Franc Kumar (SS-šturmfürer), vlogo vnuka Borisa igra dvanajstletni gimnazijec Boris Sešek. Poleg omenjenih poklicnih igralcev iz gledališč v Ljubljani, Trstu in Mariboru pa nastopajo še nekateri nepoklicni igralci s podeželja, kakor Tone Eržen, Gabriel Vajt, Ivan Grašič in Franc Fugina iz Kranja, Stefan Hlede iz Novega mesta, bivši član šentjakobskega gledališča Jule Vizjak, z državne Akademije za igralsko umetnost v Ljubljani pa Potokarjeva in Starešinič i. dr. Sodelujejo tudi prebivalci Koritnice in Grahovega iz Baške grape ter lahke in težke enote Jugoslovanske armade.

Poskusna snemanja so se začela že

avgusta 1947. Filmskotehnični kader sodelavcev je šel na delo brez predhodnega znanja s tem, kar je imel izkušen in večščin iz šole filmskih Obzorikov in krajskih dokumentarnih filmov. Umetniški skupini so bili na razpolago samo vzori svetovne, predvsem sovjetske filmske umetnosti, in izkušnje domače, jugoslovanske proizvodnje. V tej poskusni dobi, ki pa je nosila pečat globoke resnosti in prizadevnosti, so se izmenjavali režiserji in igralci, prav tako kakor snemalci in ostalo tehnično osebje. Med delom pa so izkušnje izoblikovale tisto umetniško skupino, ki je že proti koncu leta začela snemati v sestavi, kakršne je v osnovi ostal do kraja snemanj. Glavni režiser France Štiglic, partizanski borec, je za svoj film »Mladina gradi« prejel III. državno nagrado, na bienalu v Benetkah pa bronasto kolajno. Drugi režiser je bil Jože Gale, tudi partizanski borec, snematelj Ivan Marinc, prav tako partizan, scenograf Veno Pilon, snemalkarica Mara Kraljeva, zvočni mojster Rudi Omota in ostalo osebje pod vodstvom direktorja Ivana Jermana, bivšega partizana.

V filmu je dobre tri četrtine zunanjih posnetkov v glavnem največ v Baški grapi, dalje v okolici Ljubljane, bojne scene v okolici Rakeka, zimske scene v Planici, pohod na Trst pa je bil posnet v Opatiji. Ostala snemanja so bila v ateljeju s kulisami, ki so predstavljale verne posnetke originalnih interijev, kjer so se dogodki resnično odigrali.

Posebno težkoče je predstavljalo pomankljiv scenarij, kar je razumljivo, ker tudi pisec ni mogel imeti dovolj izkušenj za pisateljsko delo povsem nove zvrsti. Pri detajlnem oblikovanju je sodeloval celotni umetniški in, kjer je bilo potrebno, tudi tehnični kolektiv in so tako sproti nastajale scene, ki so jih morda

posneli nekaj ur za tem. Studij, debate in tesna povezanost s prebivalstvom Baške grape in na drugih mestih so bili važni elementi, ki so omogočili, da je doblj scenarij one odlike, ki že same po sebi zagotavljajo osnovo za uspešno delo. Izredno oviro je predstavljala tudi zelo šibka tehnična baza. Večino na prostem posnetih zvočnih snemov je bilo treba pozneje sinhronizirati (ekladno ozvočiti) v tonskem studiju, kar je zelo zamudno. Nagajalo je tudi letošnje elabo vreme z malo sončnimi dnevi. To glede na tehnično stran snemanja.

Po umetniški strani ei je poleg drugih postavila umetniška skupina tudi nalogo, najti »svovrsten slog filmske igre. Zdi se, da je prav ta naloga najtežja za vsako nacionalno filmsko produkcijo. Za vse drugo so nosilci dejanja lahko našli predloge ob znamenitih stvaritvah svetovne filmske proizvodnje, toda za slovenski slog filmske igre, za tisto, kar nas ne glede na vsebino in tehnična izrazna sredstva loči od drugih narodov, kar bo nosilo jasen znak slovenskega človeka in njegovega temperamenta na filmskem platnu, za vse to pa še ni nikjer vzorca in prav to je bilo treba v tem filmu ustvariti. Če in v koliki meri je to uspelo, bomo lahko kmalu presodili, toda kakor izgleda, je tudi ta problem pozitivno rešen.

Živo se zavedamo, da bi brez svoje lastne države, ki z največjim razumevanjem in stvarno pomočjo razvija tudi kinematografijo v naši zemlji, še danes tičali daleč v utesnenosti polkolonialnih narodov. Zato je za rezultat naše slovenske filmske proizvodnje obenem tudi pripriljiva manifestacija o pravilnosti naše družbeno-politične ureditve in vodilo do nadaljnjih zmag tudi na kinematografskem področju v novi Jugoslaviji.

—ami

FIZIKULTURA

D. rkaliscno kolesarsko prvenstvo FLR Jugoslavije

Včeraj dopoldne se je pričelo na stadionu SFD Zeleničarja kolesarsko prvenstvo Jugoslavije. Pravico nastopa na omenjenem tekmovališču so imeli le najboljši tekmovalci — zastopniki 6 republik. Tako smo videli na startu poleg znanih kolesarjev Rozmana, Abunarja, Bata, Pokupca itd. tudi državne gorske prvaka Grajerzja, nadalje zmagovalca mednarodne dirke Varšava—Praga Prosineka ter zmagovalca dirke Praga—Varšava Zoriča.

V dopoldanskih urah so bila izvedena predtekmovalna juniorjev in seniorjev na 1000 in 4000 m.

Prva točka popoldanskega tekmovanja je bila dirka na 1000 m. Nastopila sta po dva tekmovalca. V prvi vožnji je Zrinjski (Hrvatska) le za eno desetinko sekunde prispel na cilj pred mladim Slovincem Uraščem, ki je rabil za progo 14.6. Kolesarja Kozlica (Partizan) in Zorič (Srbija) sta rabila za isto progo 15.0, oziroma 15.4, dočim sta Katič (Slovenija) in Poredski (Partizan) prevzela isto progo v času 15.6 oziroma 15.0. Kot poslednja sta v tem

predtekmovalju startala Prosinek ter Davidovič in dosegla časa 14.6 in 16.0

Sledila za zasledovalna vožnja ekip na 4000 m, v kateri so nastopile ekipe Makedonije, Partizana, Hrvatske, Srbije, Bosne in Hercegovine ter Slovenije. Makedonija je premagala ekipo Bosne in Hercegovine v času 6:16.8. Partizan je v odličnem času 5:41.2 prispel na cilj pred Srbijo, ki je potrebovala za progo 5:54.6. V tretji dirki pa je Hrvatska premagala Slovenijo v času 5:36.3, dočim je rabila Slovenija 5:51.4.

Na 1000 m progi z 200 m sprintom je talentirani mladinec Slovenec Vidali dosegel odlični čas 14.8. V ostalem so rezultati juniorjev naslednji: Bosek (Hrvatska) 15.0, Valentincič (SI) 15.8, Benkovič (H) 15.7, Kostič (Sr) 15.9, Stojanovski (Makedonija) 16.0, Bulatovič (Sr) 16.9. Na 4000 m zasledovalni vožnji posameznikov med seniorji gorskemu prvaku Jugoslavije Grajerzju ni uspelo premagati odličnega Poredskega, tako da je moral zadovoljiti z 2. mestom. Čas Poredskega je 6:10.7,

Grajerzja pa 6:21.5. Bolje je vozil Zorič (Srbija), ki je potreboval za isto progo 5:58.1, dočim je Prosinek (H) presenetil s časom 5:54.3. V isti disciplini so dosegli mladinci naslednje uspehe: 1. Vidali (SI) 6:01, 2. Bosek (H) 6:08.0, Kostič (Sr) 6:06.0, ter Kastelic (SI) 6:10.8. V polfinalnem tekmovalju na 4000 m je ekipa Hrvatske prispela s časom 5:55.3 na cilj pred Makedonijo. Partizan je premagal Slovenijo s časom 5:43.8.

Na polfinalnem tekmovalju seniorjev v isti progi so rezultati naslednji: Poredski 14.1 (najboljši čas dneva), Prosinek 15.6, Zrinjski 14.6, Kozlica 15.9. Pri mladincih je zmagal v I. skupini Vidali s časom 15.5, drugi Bulatovič 15.8. V drugi skupini pa Kostič s 16.4. V prvi finalni tekmi včerajšnjega dneva sta se pomerila na 4000 m dolgi progi Prosinek in Poredski. Poredski je premagal rutiniranega Prosineka s časom 5:51.9, ter tako postal prvi Jugoslavije na tej progi. Čas Prosineka je 6:06.1, tretje plasirani je Zorič (Sr), četrti Grajerz (CDJA Partizan), peti Šošič (Slovenija) in šesti Ješič (Srbija).

Moštveno prvenstvo FLRJ v atletiki

V Celju, Beogradu in Zagrebu so bila v soboto in nedeljo polfinalna tekmovalja za moštveno prvenstvo FLRJ v atletiki.

Na posameznih tekmovaljih so bili doseženi zelo dobri rezultati ter postavljena tudi dva nova državna rekorda. Dugabljec je prevzel bomb 75.21 m daleč, Segedin pa je pretegel 5900 m v izvratnem času 14:45.8. Rezultati posameznih tekmovalj so:

V CELJU:
MOSKI: 110 m z zaprekami: 1. Orlvič (E) 17.1, 2. Hohnjec (K) 17.3, 3. Crepinšek (K) 18. — 200 m: 1. Zupančič (K) 24.9, 2. Rožman (E) 24.9, 3. Petušar (K) 24.9, 4. 500 m: 1. Hane (K) 1:57.8, 2. Oberšek (E) 1:57.3, 3. Ferluga (K) 1:58.5. — Kopia: 1. Miller (E) 47.99, 2. Mlakar (K) 48.78, 3. Roje (K) 48.44. — Škok v višino: 1. Cerpes (Z. M.) 1.70, 2. Čuček (E) 1.65, 3. Hohnjec (K). — 5000 m: 1. Stajnar (K) 16:03.7, 2. Vlah (K) 17:12.9, 3. Pernat (Z. M.) 17:15.4. — 4x100 m: Kladivar (Crepinšek, Hohnjec, Petušar, Zupančič) 45.3, 2. Zeleničarji 47.7. Enotnost je bila zaradi prespeja diskvalificirana. — Met b. bomba: 1. Miller (E) 63.39, 2. Roje (K) 63.16, 3. Senčar (K) 58.25. — Končno stanje točk v moških disciplinah: 1. Kladivar 18.812, 2. Enotnost 16.378, 3. Zeleničar (Mrb) 16.157 točk. — ZENSKE: 200 m: 1. Beher (K) 29.5, 2. Kumer (Z. M.) 30.4, 3. Topolnik (Z. M.) 33.5. — Škok v višino: 1. Knez (K) 145, 2. Gradisar (E) 140, 3. Kralj (Z) 139 cm. — Disk: 1. Medved (K) 35.19, 2. Deržek (K) 28.39, 3. Topolnik (Z. M.) 23.64 m. — B. m. b.: 1. Deržek (K) 41.23, 2. Rehar (K) 40.63, 3. 4x100 m: 1. Kladivar (Knez, Majcen, Posinek, Rehar) 52.8, 2. Zeleničarji 60.1. Končno stanje ženskih disciplin je bilo naslednje: 1. Kladivar 11.092, 2. Zeleničarji (Mrb) 7.394 točk.

V BEGRADU:
MOSKI: 110 m z zaprekami: Zarković (Spartak) 16.1, Rehula (Partizan) 16.5, Marković (Partizan) 17.7. — 100 m: Peečelj (Crvena zvezda) 11.5, Brnad (Partizan) 11.5, Berec (Partizan) 11.6. — 1500 m: Ilić (Crvena zvezda) 4:00.8, Stefanović (Partizan) 4:01.8, Stričević (Partizan) 4:05.4. — 400 m: Račić 49.8, Stanković 51.2 (oba Partizan), Tot (Spartak) 51.3. — Škok v višino: Dimitrijevič 181, Vučković 174 (oba Partizan), Živković (Crvena zvezda) 169. — Škok v daljino: Rehula 6.61,

Atletski miting v Litiji

Telovadno društvo v Litiji je priredilo v nedeljo 30. na lepem urejenem telovadlišču ob Savi zelo uspešno atletsko prireditve, na kateri so tekmovali samo mladinci. Posebno se je izkazal mladi Kolbe, ki se bo razvil v zelo dobrega skakalca in metalca. Podrobni rezultati so naslednji:

Škok v višino: 1. Kolbe 165 cm, 2. Tomažič 155 cm, 3. Kralj 150 cm.
Škok s palico: 1. Kralj, Andraž 291 cm, 2. Vozelj, Jancaz 280 m, 3. Tomažič 280 cm.
Met kopja: 1. Tomažič 36.70 m, 2. Kolbe 36.38 m, 3. Primožič 34.60 m.
Tek na 60 m: 1. Primožič 8.1, 2. Kralj 8.2, 3. Jug 8.3.
Tek na daljino: 1. Kolbe 571 cm, 2. Primožič 520 cm, 3. Kralj 502 cm, 1. Kolbe 58.80 m, 2. Tomažič 52.90 m, 3. Primožič 51.41 m.
Met kroglice: 1. Kolbe 10.93 m, 2. Tomažič 10.59 m, 3. Jug 10.03 m.
Tek 60 m čez zapreke: 1. Kralj 10.0, 2. Vozelj 10.8, 3. Tomažič 10.8.

Prvenstvo JA v mnogoboju

Škoplje, 27. septembra. — Včeraj se je v Skoplju pričelo vsearmijsko tekmovanje za prvenstvo JA v mnogoboju in partizanskem maršu za leto 1948. Sodelovali so tekmovalci garnizij Sarajeva, Novega Sada, Beograda, KNOJ-a, Splita, Zagreba, Nisa, Ljubljane, Zemuna in Skoplja. Tekmovali so v teku na 100 m, metu kroglice in bombe, skoku v daljino, plezanju po vrvi in v teku na 1500 m. V skupnem plasmanu ekip si je prvo mesto priborilo moštvo Splita s 1551 točkami, pred moštvi KNOJ-a s 1768 točkami, Beograda 1754, Ljubljane 1785 točkami itd.

Prvenstvo srednjih šol v tenisu

V dneh od 3. do 5. oktobra bo na teniških prostorih pod Celnovim gradom v Ljubljani teniško prvenstvo Studentske in srednješolske mladine. Tekmovalje organizirala ISM, tekmuje pa se v naslednjih disciplinah:

— študentje posamezno, študentke posamezno, študentje v dvojci, srednješolski posamezno, srednješolske posamezno, srednješolske v dvojci.

Domače vesti

Tekme za nogometno prvenstvo Slovenije, ki so se odigrale v nedeljo, so se končale z naslednjimi rezultati: Solota—FD Nafita 4:1 (1:1); Rudar (Trbovlje)—Zeleničar (Maribor) 3:1. Tekma med Zeleničarjem iz Ljubljane in Kladivarjem iz Celja pa je bila preložena na kasnejši termin. V I. razredu ljubljanske skupine so Domale premagale 4:1. Vid s 5:1 (2:0), Maks Peres pa Rdečo zvezdo s 3:2 (2:0). Pokalne tekme za memorial »Peneta Zornada« so se končale takole: Krim—Partizan 6:0 (3:0), Zeleničar—Triglav 5:0 (1:0).

V nedeljo so bile v Osljuke velike motorne dirke, na katerih so sodelovali najboljši motoristi Jugoslavije. Najzanimivejša je bila vožnja motorjev do 500 cm, v kateri je zmagal znani motorist Jerko Babič iz Zagreba. Mednarodno polfinalno tekmovalje za prvenstvo FLRJ v tenisu med »Jedinstvom« (Vrhnac) in »Beogradom« (Beograd) se je prvi dan končalo z izidom 4:0 za »Jedinstvo«.

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje dne 27. septembra: Nad srednjo in južno Evropo se je ustalilo področje visokega zračnega tlaka z več središči. Družod so za gubljeno močno depresije, zlasti nad Atlantikom, kjer benijo silovitih viharj (na primer na Škotskem).

Vremenska napoved za torek, 28. sept.: Nobene bistvene izpremembe sedanjega vremena.

Mednarodni sport

Rim. — V Rimu se je pričelo prvenstvo Evrope v odbojki, na katerem sodeluje šest državnih reprezentanc. Prvi rezultati so: CSR : Francija 3:0, Portugalska : Nizozemska 3:0, Italija : Portugalska 3:0, Nizozemska : Belgija 3:0, Francija : Portugalska 3:1, Francija : Belgija 3:0, Portugalska : Nizozemska 3:0, Belgija : Nizozemska 3:1. Praga. — V nogometnem prvenstvu CSR vodi na tabeli Slavija z 9 točkami pred CSR-om, Trnava, Žilina in Bohemiansom, ki imajo 7 točk itd.

Milano. — II. kolo nogometnega prvenstva Italije je prineslo naslednje rezultate: Atalanta : Torino 3:2, Inter : Novara 5:0, Juventus : Fiorentina 3:2, Livorno : Genova 2:2, Lucchese : Modena 1:0, Bologna : Pro Patria 2:0, Padova : Lazio 2:0, Roma : Triestina 4:2, Samp Doria : Bari 2:1, Palermo : Milano 2:1.

Kodanj. — Prijateljska mednarodna nogometna tekma med Anglijo in Dansko se je po zelo zanimivi igri končala neodločeno 0:0.

DNEVNE VESTI
Dne 2. X. priredi Mestni odbor V. V. I. skupni množični izlet vseh invalidov, vod. Zvezba borcev in ostalih množičnih organizacij v Ormož. Prijave sprejemajo: Poslovništvo »Putnik« in Mestni odbor V. V. I. v Nebotičniku. Voznina polovična 85 din. Jedilna in pižnata zagotovljena. Udeležite se vsil — Odbor.

GLEDALIŠČE

DRAMA — LJUBLJANA
Četrtek, 30. ob 20: Moliere: »Tartuffe«, (Predstava v Operi).

OPERA — LJUBLJANA
Sreda, 29. 9. ob 20: Čajkovski: »Evgenij Onjegin«. Izvaja. — V »Evgeniju Onjeginu« v sredo 29. t. m. p. je prvič prišel vlogi Tatjana Vilma Bukovec.

Opera potrebuje večje število moških stativov. Javite se v torek, 28. t. m. od 16. ure dalje v Operi.

PRELIMINARNE POGODBE ZA LETO 1949

za dobavo iz lokalne industrije LR Slovenije bo sklepala **Agentura lokalnih podjetij LR Slovenije**

»Tkanina«, Ljubljana, Sv. Petra c. 1 v času od 1. do 8. oktobra t. l.

Pogodbe sklepajo le osnovni koristniki, ki so imeli kontingente v l. 1948. Pogodbe se sklepajo na bazi letošnjega kontingenta in po produkcijskem planu proizvodnih podjetij za l. 1949. Ob sklepanju pogodb je treba brezpogojno predložiti vse potrebne specifikacije. Pogodbe izpod minimalnih količin v smislu »Pravilnika o najmanjših količinah« se ne bodo sklepale. — Agentura lokalnih podjetij LRS »Tkanina«, Ljubljana.

Uprava in sindikalna podružnica tiskarne »Ljudske pravice« sporočata, da je umrl naš tovarš

ANTON ŽITNIK
strojni stavec
Pogreb bo v torek 28. t. m. ob 15. uri z Zal iz kapelice sv. Nikolaja. Ljubljana, dne 27. septembra 1948.

Uprava in sindikalna podružnica tiskarne »Ljudske pravice«

Umrl je naš zvesti tovarš in poštvovalni bоре za socializem, član KPJ, tov.

FRANC ŽIDAN
Ohranil ga bomo v trajnem spominu kot vzglad neutrudljivega soborca in graditelja boljše bodočnosti.
Pogreb bo v sredo 29. t. m. ob 5. uri pop. na pokopališču v Stepanjo vas. Ljubljana, 27. septembra 1948.

Rajonski Komitet KPS III (Mostje) Ljubljana

Izmučen od dolgotrajne teške bolezni, kot posledice trpljenja v zaporih, se je ločil od nas za vedno moj blagi, nad vse ljubljani mož in oče, brat, stric, zet in svak

FRANC ŽIDAN
personalni referent »Gostinstva«
Pogreb dragega pokojnika bo 29. t. m. ob 17. uri iz hiše žalosti, Povstova ulica 100, na pokopališču v Stepanjo vas. Ljubljana, Skočjan na Kor., Celovec, Hrastnik, 27. septembra 1948.

Globoko žalujejo: žena Matka, sin Milan ter rodbine Židan, Gorjanič, Kaminškar, Plaznik, Huber in Omač.

PRESKRBA

ODDAJA NAROČILNIC ZA MLEKO ZA IV TROMESEČJE 1948

Poverjeništvu za trgovino in preskrbo MLO v Ljubljani obveščajo upravičence mladinskih nakaznic, da oddajo naročilnice za svezje mleka najkasneje do 2. oktobra t. l. v mlekarno v kateri žele prejemati mleko. Opozarjamo potrošnike, da se prijavijo v svoji najbližji mlekarni in sicer v takem številu da ne bo nepotrebnega čakanja. Sveže in prednostno mleko dele vse doseganje mlekarn. Prednostno mleko lahko prejema samo dojenčki.

ZA MLEKARNE DAJEMO NASLEDNJA NAVODILA:

Pri odvzemu naročilnic se mora mlečne nakaznice žigosati z žigom mlekarne. Priimek in ime ter ostale podatke na nakaznici za mleko mora potrošnik izpolniti s črnilom. Na neizpolnjene nakaznice se mleko ne sme izdajati, prav tako se mleko ne sme izdajati na že odrezane odrezke. Dosedanji način razdeljevanja mleka ostane še v nadalje v veljavi. Zbrano naročilnice je nalepiti na pole in sicer vsako skupino posebej, prav tako je nalepiti naročilnice za prednostno mleko. Stevilčni spisok z nalepljenimi naročilnicami je oddati trgovskemu podjetju »Mlekor«, Maistrova št. 10, najkasneje do 4. oktobra t. l. od 8—12 ure.

OBVESTILO
Obveščamo potrošnike mesta Ljubljane, da bodo zaradi inventure zaprte poslovalnice racionalizirani živil zadruga sektorja v sredo 29. t. m. popoldne, poslovalnice državne sektorja pa v četrtek 30. t. m. popoldne.

KUPIMO ALI ZAMENJAMO

trofazne elektromotorje

0,5 do 2 kw 220/380 V 50 period do 1400 U/min. — V zamenjavo damo lahko enofazne elektromotorje 50 w 220 V, 1400 U/min 50 period, ali ključavničarsko orodje ali razne radio klešče. — Železniška industrijska šola, Maribor

Uprava podjetja JUGOPETROL

Ljubljana, Tyrševa cesta 33 javlja spremembe telefonskih števil: Uprava podjetja: tel. centrala št. 28-40 Direktni telefoni: direktor 28-41 šef komercialno-tehnični ods. 32-30 šef personalnega oddelka 25-64 Posl. Jugopetrol Ljubljana-Zalog 53-51

Obenem javljamo, da bodo skladišča vseh naših poslovalnic, razen Ljubljana-Zalog, zaprta zaradi inventure od 1. do vključno 5. oktobra t. l. Vse naše črpalke pa bodo tudi v tem času poslovale

Uprava podjetja JUGOPETROL, Ljubljana, Tyrševa 33

SKLADIŠČE

GLAVNE DIREKCIJE TEKSTILNE INDUSTRIJE LR SLOVENIJE LJUBLJANA, Cesta dveh cesarjev 84

sporoča

da v dneh od 30. septembra do 4. oktobra t. l. ne bo izdelaje blaga zaradi inventure. Prosimo, da koristniki to upoštevajo ter dvigajo svoje blago zopet od 4. oktobra dalje.

Glavna direkcija tekstilne industrije - Skladišče Ljubljana Cesta dveh cesarjev 84

Komite za turizem in gostinstvo pri vladi LR Slovenije

SREDNJA ŠOLA ZA TURIZEM IN GOSTINSTVO V LJUBLJANI

Sola začne s poukom dne 4. oktobra 1948. Do tega dne so še možni vpisi. Pogoji za sprejem: štiri razredi srednje šole in zdravstvena sposobnost. Srednja šola traja dve leti in eno leto praksa. Podrobna navodila daje ravnateljstvo šole Ljubljana, Privoz št. 11.

Komite za turizem in gostinstvo pri vladi LR Slovenije

NIŽJA GOSTINSKA ŠOLA

Nižja gostinska šola vzgaja gostinske tehnične kadre (kuharje, natakarje, hotelske osebe). Sprejela bo v šolskem letu 1948-49 večje število učencev. Pogoji za sprejem: najmanj štiri razredi osnovne šole z dovršenim 14 letom starosti in zdravstvena sposobnost za gostinske poklice. Prošnje za sprejem je kolikorvaki z dn 10.— in poslati na ravnateljstvo šole Ljubljana, Privoz št. 11. Priložiti je zadnje šolsko izpričevalo, rojstni list, zdravniško izpričevalo in lastnorodno napisan življenjepis. Pouk se bo pričel 4. oktobra 1948. Na Bledu. Učenci bodo uživali internatsko oskrbo s brezplačno hrano in stanovanjem. Šola traja dve leti in eno leto praksa. Vabimo zlasti kmečko žensko mladino, ki ima veselje do gostinskega poklica, da se pozivu za vpis v čim večjem številu odzove.

Komite za turizem in gostinstvo pri vladi LR Slovenije

GOSTINSKI TEČAJI

Komite priredi tečaje za gostinsko splošno upravno osebe, računovodsko upravno osebe in tehnično osebe. Tečaja za gostinsko splošno upravno osebe (za bodoče ravnatelje, upravne, poslovodje, obratovodje, tajnike, ekonomice, statistike itd. za gostinska podjetja) in gostinsko računovodsko upravno osebe (glavni računovodje, knjigovodje, blagajniki itd. za gostinska podjetja) bosta na Bledu. Pogoji za sprejem: vsaj osnovna šola, zdravstvena sposobnost za gostinsko stroko, starostna doba vsaj 19 let, po možnosti nekaj prakse in veselje do gostinske stroke.

Tečaj za gostinsko tehnično osebe (za kuharsko, strežno in hotelsko osebe) bo v zdravilišču Dobri pri Celju. Pogoji za sprejem: zdravstvena sposobnost za gostinsko stroko in praksa. Vsi gostinski tečaji se bodo pričeli 4. oktobra 1948. In bodo trajali tri mesece. Interesenti naj vložijo svoje prošnje za sprejem pri okrajnih personalnih ali turističnih referentih in jim priložijo lastnorodno napisan življenjepis ter omeno LMS. Vse prošnje bodo s svojimi predlogi poslali personalni ali turistični referenti pri OLO takoj Komiteju za turizem in gostinstvo v Ljubljani, Wolfova ulica 8. Po dnevnem časopisju odnosno od strani OLO bodo obveščeni vsi, ki bodo sprejeti v tečaje. Vsi tečajniki imajo brezplačno internatsko oskrbo s hrano in stanovanjem. Tudi poročenim je šolanje v materialnem pogledu omogočeno.

Ureja uredniški odbor. — Odgovorni urednik Dušan Bole. Naslov uredništva: Kopitarjeva 6. — Uprava: Kopitarjeva 2 — Telefon uredništva in uprave: 52-61 do 52-65 — Telefon naročniškega oddelka 30-30 — Telefon oglasnega oddelka 36-85. — Štev. ček. računa 6-90601-0.